

صد رنگ رنگ

ارشد تهماسبی

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهر

تهران ۱۳۸۶

در سال ۱۳۷۲، به پاس قدردانی از خدمات‌های ارزنده استاد فقید موسی خان معروفی، به موسیقی، بر آن شدم تا مجموعه‌ای از ساخته‌های او فراهم کنم.

آنچه در نگاه اول به نظر آمد، تعدد ساخته‌های او در قالب «رنگ» بود؛ پس قصد کردم فقط از «رنگ»‌های‌اش استفاده کنم. دو سال بعد بهتر آن دیدم که کتابی از «رنگ»‌های آهنگ‌سازان مختلف بسازم تا مجموعه‌ای متنوع مهیا شود. به نظر می‌آید روش آخر از دیدگاه آموزشی فایده بیشتری داشته باشد؛ چرا که استفاده کنندگان از این کتاب، با نحوه برخورد متفاوت آهنگ‌سازان مختلف در این قالب، آشنا خواهند شد. اینک «جُنگی» از این فرم زیبای موسیقی ایرانی در اختیار دوست‌داران موسیقی قرار می‌گیرد که به گونه‌ای نیت اولیه در آن مستتر است؛ زیرا بیشترین اثرهای نوشته شده به استاد موسی معروفی تعلق دارد.

- برخی از «رنگ»‌هایی که در متدهای سازهای مختلف به چاپ رسیده در این کتاب نیز آورده شده است تا هنرجویان هر ساز — که معمولاً به متدهای دیگر سازها مراجعه نمی‌کنند — با این آهنگ‌ها آشنا شوند.
- برخی دیگر به وسیله گروه‌های موسیقی یا تک‌نواها اجرا شده است و بعضی دیگر تاکنون نه اجرا و نه چاپ شده است.
- از میان «رنگ»‌های ردیف‌ها، فقط از دو نمونه — که سنخیت بیشتری با «رنگ»‌های ساخته شده بعد از دوران شکل‌گیری ردیف دارند — استفاده شده است.
- به پیشنهاد استاد حسین علیزاده، چهار نمونه از رنگ‌های درویش خان و رکن‌الدین خان — که قبلاً در مجموعه‌های آن‌ها منتشر شده — نیز در این کتاب آمده است.
- در میان ساخته‌های موسیقی‌دان‌ها تا آن‌جا که جستجو شد «رنگ»ی در دستگاه راست‌پنج‌گاه نبود؛ رنگ راست‌پنج‌گاه متعلق به نگارنده به این دلیل ساخته شده و در این کتاب آمده است.
- رنگ راست‌پنج‌گاه استاد حسین علیزاده به استدعای نگارنده، برای استفاده در این کتاب ساخته شده است. این رنگ در تاریخ ۱۳۷۵/۵/۱۰ تصنیف شده است.
- با سپاس فراوان از آقای محمد موسوی مدیر محترم مؤسسه ماهر که تلاش خستگی‌ناپذیرش در اشاعه فرهنگ غنی موسیقی قابل تقدیر است.

فهرست

رنگ‌های دستگاه شور

۱۵		علی اکبر شهنازی	۱
۱۷		رکن الدین مختاری	۲
۱۹		موسی معروفی ۱	۳
۲۱		موسی معروفی ۲	۴
۲۳		موسی معروفی ۳	۵
۲۵		علینقی وزیری (شهر آشوب)	۶

رنگ‌های آواز ابوعطا

۳۱		حسین اسماعیل زاده	۷
۳۴		علی اکبر شهنازی	۸
۳۶		رضا محجوبی	۹
۳۷		موسی معروفی ۱	۱۰
۳۸		موسی معروفی ۲	۱۱
۳۹		موسی معروفی ۳	۱۲
۴۰		موسی معروفی ۴	۱۳
۴۲		موسی معروفی ۵	۱۴
۴۵		ابراهیم منصوری	۱۵
۴۶		علینقی وزیری ۱	۱۶
۴۸		علینقی وزیری ۲	۱۷

رنگ‌های آواز بیات ترک

۵۳		علی اکبر شهنازی ۱	۱۸
۵۶		علی اکبر شهنازی ۲	۱۹
۵۸		ابوالحسن صبا	۲۰
۵۹		موسی معروفی ۱	۲۱
۶۱		موسی معروفی ۲	۲۲
۶۳		موسی معروفی ۳	۲۳
۶۴		موسی معروفی ۴	۲۴
۶۵		ابراهیم منصوری	۲۵
۶۷		علینقی وزیری	۲۶

رنگ‌های آواز افشاری

۷۱		غلامحسین بیگجه‌خانی ۱	۲۷
۷۲		غلامحسین بیگجه‌خانی ۲	۲۸
۷۳		علی اکبر شهنازی ۱	۲۹
۷۵		علی اکبر شهنازی ۲	۳۰
۷۷		علی اکبر شهنازی ۳	۳۱
۸۰		ابوالحسن صبا (رقص چوبی)	۳۲
۸۱		قدیمی	۳۳
۸۲		رضا محجوبی	۳۴
۸۳		موسی معروفی ۱	۳۵
۸۴		موسی معروفی ۲	۳۶
۸۵		موسی معروفی ۳	۳۷
۸۷		علینقی وزیری ۱	۳۸
۸۸		علینقی وزیری ۲	۳۹

رنگ‌های آواز دشتی

۹۳		آقاحسینقلی	۴۰
۹۵		حسینقلی بیگجه‌خانی	۴۱
۹۸		حبیب سماعی	۴۲
۹۹		مشیر همایون شهردار	۴۳
۱۰۱		علی اکبر شهنازی	۴۴
۱۰۲		موسی معروفی ۱	۴۵
۱۰۳		موسی معروفی ۲	۴۶
۱۰۴		موسی معروفی ۳	۴۷

۴۸	موسی معروفی ۴	۱۰۶
۴۹	موسی معروفی ۵	۱۰۸
۵۰	علینقی وزیری ۱	۱۱۰
۵۱	علینقی وزیری ۲	۱۱۱
۵۲	علینقی وزیری ۳	۱۱۳

رنگ‌های دستگاه سه‌گاه

۵۳	روح‌الله خالقی	۱۱۷
۵۴	علی اکبرخان شهنازی	۱۱۸
۵۵	رکن‌الدین مختاری ۱	۱۲۱
۵۶	رکن‌الدین مختاری ۲	۱۲۳
۵۷	موسی معروفی ۱	۱۲۵
۵۸	موسی معروفی ۲	۱۲۷
۵۹	موسی معروفی ۳	۱۲۹
۶۰	موسی معروفی ۴	۱۳۱
۶۱	علینقی وزیری ۱ (رقص امواج)	۱۳۳
۶۲	علینقی وزیری ۲ (ناامید)	۱۳۶
۶۳	علینقی وزیری ۳	۱۳۸

رنگ‌های دستگاه چهارگاه

۶۴	غلامحسین بیگجه‌خانی	۱۴۳
۶۵	مهدی خالدی	۱۴۴
۶۶	روح‌الله خالقی، حسین سنجری	۱۴۶
۶۷	علی اکبر شهنازی	۱۴۸
۶۸	ابوالحسن صبا	۱۵۲
۶۹	رضا محجوبی	۱۵۳
۷۰	رکن‌الدین مختاری	۱۵۵
۷۱	موسی معروفی	۱۵۷
۷۲	علینقی وزیری (ناز)	۱۵۸

رنگ‌های دستگاه ماهور

۷۳	نورعلی برومند	۱۶۳
۷۴	روح‌الله خالقی	۱۶۵
۷۵	غلامحسین درویش ۱	۱۶۶
۷۶	غلامحسین درویش ۲	۱۶۸

۷۷	شهر آشوب (ردیف هفت دستگاه)	۱۷۱
۷۸	علی اکبر شهنازی	۱۷۶
۷۹	قدیمی	۱۷۹
۸۰	کورأغلی (ردیف هفت دستگاه)	۱۸۰
۸۱	ابراهیم منصوری	۱۸۲
۸۲	علینقی وزیری ۱	۱۸۴
۸۳	علینقی وزیری ۲	۱۸۵

رنگ‌های دستگاه همایون

۸۴	غلامحسین بیگجه‌خانی (برگرفته از علی اکبر شهنازی)	۱۸۹
۸۵	غلامحسین درویش	۱۹۰
۸۶	علی اکبر شهنازی	۱۹۳
۸۷	موسی معروفی	۱۹۵
۸۸	علینقی وزیری ۱	۱۹۷
۸۹	علینقی وزیری ۲	۱۹۸
۹۰	علینقی وزیری ۳	۲۰۱

رنگ‌های آواز بیات اصفهان

۹۱	روح‌الله خالقی (رقص دل‌انگیز)	۲۰۵
۹۲	روح‌الله خالقی، حسین سنجری	۲۰۷
۹۳	علی اکبر شهنازی	۲۰۹
۹۴	موسی معروفی ۱	۲۱۲
۹۵	موسی معروفی ۲	۲۱۳
۹۶	علینقی وزیری	۲۱۵

رنگ‌های دستگاه نوا

۹۷	موسی معروفی	۲۱۹
۹۸	علینقی وزیری	۲۲۳

رنگ‌های دستگاه راست پنج‌گاه

۹۹	حسین علیزاده	۲۲۹
۱۰۰	ارشاد تهماسبی	۲۳۲